

Berekening van het wachtgeld bij disponibiliteit wegens ziekte

De ziekteregeling voor statutaire ambtenaren verschilt fundamenteel van deze voor contractuele werknemers (tewerkgesteld in de publieke of in de private sector). Zo behouden statutaire ambtenaren bij ziekte langer hun volledige loon, namelijk totdat hun statutair vastgelegde 'ziektekrediet' is opgebruikt. Pas vanaf dat ogenblik wordt hun loon beperkt tot een 'wachtgeld' (vaak bepaald op 60 % van de laatste activiteitswedde). Het Rekenhof heeft de berekening van dat wachtgeld onderzocht en concentreerde zich daarbij op de federale overheidsdiensten (FOD's). Aangezien de regelgeving bij de meeste andere overheidsdiensten nog grotendeels gelijk loopt met deze bij de FOD's, zullen de meeste vaststellingen en aanbevelingen van het Rekenhof wellicht ook op hen van toepassing zijn.

Problemen in de regelgeving

Het Rekenhof stelde een aantal tekortkomingen vast in de federale regelgeving zelf. Belangrijk daarbij is vooreerst dat de berekeningsbasis van het wachtgeld (de 'laatste activiteitswedde') onvoldoende duidelijk is gedefinieerd. Bovendien ontbreekt voor heel wat potentiële looncomponenten een (rechtstreeks) verband tussen enerzijds de afhouding voor de ziekteverzekering en anderzijds de aanneembaarheid in de laatste activiteitswedde. In een uitvoeringsbesluit van het statuut van de rijksambtenaren (het zogenaamde 'statuut Camu'), het 'verlofbesluit', moet ook worden vastgelegd welke soorten verlof mogen worden beschouwd als een werkhervatting.

Het Rekenhof is ook van oordeel dat moet worden onderzocht of de huidige 'pro rata'-berekeningswijze bij deeltijdse prestaties nog verzoenbaar is met de recente rechtspraak. Die proratisering lijkt vooral problematisch wanneer de ziekteperiode nog doorloopt na de vooropgestelde einddatum van de deeltijdse tewerkstelling.

Opvolging van de regelgeving door PersoPoint, het 'sociaal secretariaat' van de federale sector

Het Rekenhof stelde vast dat de handleiding die PersoPoint gebruikt bij de berekening van de wachtgelden onvolledig is. Zo geven die instructies niet aan dat het gewone bedrag van het wachtgeld moet worden vergeleken met het gewaarborgde bedrag van de fictieve 'ziekte-uitkering' die de betrokkene als contractuele werknemer zou ontvangen. In de praktijk gebeurt die vergelijking dan ook niet. Ook deelt PersoPoint de tewerkstellingspercentages van het lopende kwartaal en van eventuele vorige kwartalen waarvoor nog geen 'DmfA-aangiften' zijn gebeurd (*Déclaration multifonctionnelle* / multifunctionele Aangifte waarmee de werkgever de loon- en arbeidstijdgegevens van zijn werknemers indient) niet mee aan de Federale Pensioendienst (FPD), wanneer het aan de FPD vraagt om het fictieve gewaarborgde pensioen te berekenen. Bovendien houdt de handleiding van PersoPoint geen rekening met de jaarlijkse verhogingen van de minimumpensioenen die sinds 2021 werden ingeschreven in de wetgeving. Tot slot vergelijkt PersoPoint de bedragen van de wachtgelden ten onrechte met de minimumbedragen vastgelegd voor pensioenen toegekend 'wegens leeftijd' (in plaats van ze te vergelijken met de minimumbedragen voor pensioenen toegekend 'wegens ongeschiktheid') en houdt het geen rekening met de wettelijke cumulatiebepalingen die op deze minima van toepassing zijn.

Concrete berekening van de wachtgelden door PersoPoint

Voor het merendeel van de gevallen volstaat de vaststelling van een wachtgeld op basis van 60 % van de laatste activiteitswedde.

De twee waarborgen die zijn opgenomen in de regelgeving in verband met de berekening (het wachtgeld mag niet minder zijn dan de fictieve ziekte-uitkering én niet minder dan het fictieve (minimum) pensioen) worden echter niet of niet correct toegepast.

Voor zover de regelgeving niet vereenvoudigt, beveelt het Rekenhof dan ook aan dat PersoPoint een structurele samenwerking opzet met zowel het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) als de FPD, zodat de beide waarborgen kunnen worden berekend met de hulp van of door die overheidsdiensten. Zij zijn immers de enige actoren die over de nodige gegevens beschikken en voldoende knowhow hebben om de gewaarborgde bedragen correct te kunnen vaststellen.

Het Rekenhof is van oordeel dat deze aanbeveling wellicht ook in ruime mate geldt voor alle andere sociale secretariaten en HR-diensten van overheden waarop de voormelde waarborgbepalingen van toepassing zijn.

Reactie van PersoPoint

PersoPoint liet inmiddels al weten dat de minister van Ambtenarenzaken de opdracht heeft gegeven om aanpassingen aan de reglementering voor te bereiden.

Voorts beloofde het de handleiding voor de dossierbeheerders en hun opleiding te verbeteren en een structurele samenwerking op te zetten met de diensten die bevoegd zijn voor ziekte-uitkeringen (RIZIV) en pensioenen (FPD). Het deelde ook mee dat het de bestaande werkwijze al had aangepast aan de actuele vaste minimumpensioenbedragen en dat het een proces had opgezet om deze bedragen up-to-date te houden.

Ten slotte geeft PersoPoint aan dat het de betrokken dossiers bijkomend wil controleren om, indien nodig, het bedrag van het wachtgeld alsnog aan te passen.